

आर्थिक बर्ष २०७९/८० को २०८० आषाढ मसान्तसम्ममा
जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र पर्वतबाट सम्पन्न कार्यक्रमहरुको

संक्षिप्त प्रगति प्रतिवेदन

फोन नं. ०६७४३००८०

Email: dahc.parbat@gmail.com

Website: <https://dahcparbat.gov.np>

गण्डकी प्रदेश सरकार

सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय

स्वास्थ्य निर्देशनालय

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र

फलेवास, पर्वत

स्वास्थ्य संस्थाको नक्सा

जिल्लामा आयुर्वेद संस्थाहरु

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, पर्वत, फलेवास न.पा.-६

आयुर्वेद औषधालयहरु : ४

- रामजादेउराली आयुर्वेद औषधालय, मोदी गा.पा.-७
- शंकरपोखरी आयुर्वेद औषधालय, फलेवास न.पा.-३
- पैयुँहटिया आयुर्वेद औषधालय, पैयुँ गा.पा.-४
- शालीग्राम आयुर्वेद औषधालय, विहादी गा.पा.-६

नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु : ३

- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, कुश्मा न.पा.-५
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, महाशिला गा.पा.-५
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, जलजला गा.पा.-४

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, पर्वत

१. कार्यालयको स्वरूप र प्रकृति :

वि.सं. २०५१ सालमा स्थापना भएको यस जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र हाल गण्डकी प्रदेश सरकार, स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय अन्तर्गत रहेर पर्वत जिल्लाको फलेवास नगरपालिका वडा नं. ६ स्थित देविस्थानबाट सेवा सुविधा प्रदान गर्दै आएको छ । यस कार्यालय मातहतमा रहेका ३ नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु क्रमशः जलजला गा.पा., कुश्मा नगरपालिका र महाशिला गा.पा.मा स्थापना भएर सेवा प्रदान गर्दै आएका छन् ।

२. कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- नेपाल सरकारद्वारा संचालित आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
- पर्वत जिल्ला भित्र संचालन अनुमति लिई संचालित आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवा प्रदान गर्ने सरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने सेवाको अनुगमन, निरिक्षण तथा आवश्यक मार्गनिर्देशन दिने ।
- अन्य दैनिक प्रशासनिक कार्यहरु गर्ने ।

३. क) कर्मचारी दरबन्दी तेरिज र पदपूर्ति विवरण :

क्र.सं.	पद	सेवा	समूह	श्रेणी/तह	दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	आयुर्वेद चिकित्सक	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	आठौं	१	१	०	अध्ययन विदामा
२	कविराज	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	पाँचौं/छैठौं/सातौं	१	१	०	
३	वैद्य	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	चौथो/पाँचौं/छैठौं	२	२	०	
४	सह/लेखापाल	प्रशासन	लेखा	पाँचौं/छैठौं/सातौं	१	०	१	
५	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन	प्रशासन	श्रेणी विहिन	२	२	०	

ख) कार्यालयमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण :

क्र.सं.	पद (हालको)	श्रेणी/तह	कर्मचारीको नाम, थर	जिम्मेवारी	कैफियत
१	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	डा.किरण कमल बस्ताकोटी		अध्ययन विदामा
२	कविराज निरिक्षक	छैठौं	डा.रामकृष्ण भूजेल मगर	नि.का.प्र.	
३	वैद्य निरिक्षक	छैठौं	श्री चन्द्र प्रसाद आचार्य	सूचना अधिकारी तथा स्टोर	
४	वैद्य	चौथो	श्री द्रोणा गिरी	कार्यालय प्रशासन तथा तथ्याकं	
५	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहिन पाँचौं	श्री विष्णु प्रसाद शर्मा		
६	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहिन पाँचौं	श्री अनुप कुमार भुसाल		
७	ल्याव असिस्टेन्ट	चौथो	श्री दिपेन्द्र राज लम्साल	सेवा करार	२०८० आषाढ मसान्त
८	अभ्यगंकर्ता		श्री मौसमी श्रेष्ठ	सेवा करार	२०८० आषाढ मसान्त
९	अभ्यगंकर्ता		श्री सुदिन पौडेल	सेवा करार	२०८० आषाढ मसान्त
१०	कविराज	पाँचौं	श्री रामचन्द्र पौडेल	सेवा करार नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, जलजला	२०८० आषाढ मसान्त
११	का.स.	श्रेणीविहिन	श्री मनिता मल्ल	सेवा करार नागरिक आरोग्य	२०८० आषाढ मसान्त

				सेवा केन्द्र, जलजला	
१२	कविराज	पाँचौं	श्री सन्तोष चौधरी	सेवा करार नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, महाशिला	२०८० आषाढ मसान्त
१३	का.स.	श्रेणीविहिन	श्री कृष्ण प्रसाद शर्मा	सेवा करार नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, महाशिला	२०८० आषाढ मसान्त
१४	कविराज	पाँचौं	श्री मन्जु के.सी.	सेवा करार नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, कुस्मा	२०८० आषाढ मसान्त
१५	का.स.	श्रेणीविहिन	श्री सुनिता शर्मा	सेवा करार नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, कुस्मा	२०८० आषाढ मसान्त

४. कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा :

- विरामी परिक्षण तथा निःशुल्क औषधी वितरण
- जेष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम
- स्वस्थ जीवन कार्यक्रम
- स्तनपायी आमालाई मातृशिशु सुरक्षार्थ दुग्धवर्धक औषधी वितरण
- पंचकर्म अन्तर्गतको पूर्वकर्म अर्थात स्नेहन, स्वेदन, जानु वस्ति, कटि वस्ति, शिरोधारा आदि
- योग, स्वास्थ्य परामर्श, दिनचर्या, ऋतुचर्या, स्थानीय उपलब्ध जडिबुटिहरुको पहिचान, संरक्षण तथा प्रयोगबारे जानकारी
- प्रयोगशाला परिक्षण (प्रत्येक साताको मंगलबार विहान ८ बजेबाट र अन्यबार १० बजेबाट सेवा प्रदान)

५. सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :

ऐन कानुनमा ताकिए बाहेक सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि नियमानुसार

६. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकार :

यस कार्यालयका कार्यालय प्रमुख

७. निर्णय उपर उजूरी सुन्ने अधिकारी : कार्यालय प्रमुख

८. सम्पादन गरेको कामको विवरण :

पूँजीगत बजेट अन्तर्गत :

- कार्यालयका लागि आवश्यक फर्निचर, कम्प्युटर टेबल, सोफासेट लगायत सामाग्रीहरु खरिद ।
- कार्यालयका लागि आवश्यक वासिगं मेसिन, ई हाजिरी, सि.सि.टि.भि., अटोक्लेभहरु खरिद ।
- भगवान धन्वन्तरीको मुर्तिको साथमा पंचकर्म कक्ष निर्माण ।
- कार्यालय भवनको रंगरोगन एवं मर्मत संभार ।

समानिकरण बजेट अन्तर्गत :

- औषधालयमा आउने विरामीहरुको परिक्षण, परामर्श एवं निःशुल्क उपलब्ध औषधीहरु वितरण ।
- पञ्चकर्म (पूर्वकर्म), क्षारसुत्र, स्वस्थ जीवन, जेष्ठ नागरिक, आधारभूत औषधी खरिद कार्यक्रम संचालनार्थ निर्धारित बजेट अनुसार आवश्यक औषधी एवं सामाग्रीहरु खरिद ।
- स्वास्थ्य प्रवर्धनको लागि जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम :
  - मिति २०७९ कात्तिक ४ र ५ गते पातिचौरमा
  - मिति २०७९ चैत्र १० र ११ गते विहादी गा.पा. सभाहल, बहाकीठाँटी
  - मिति २०७९ चैत्र १३ देखि २१ कुशमा (कार्यालय प्रमुखहरुलाई)
  - मिति २०८० जेष्ठ १९ देखि २५ पर्वत कारागार कार्यालयमा (१०४ जना कैदी तथा थुनुवा बन्दीहरुलाई)
  - मिति २०८० जेष्ठ २७ देखि आषाढ ५ गते सम्म कुशमामा
- जेष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम :
  - मिति २०७९ आश्विन १५ गते फलेवास जेष्ठ नागरिक भवनमा : ६८ जना,
  - मिति २०७९ माघ २६ गते महाशिला गा.पा., लुँखु
  - मिति २०७९ माघ २८ गते फलेवास न.पा., रागंथास देउराली
  - मिति २०७९ चैत्र २५ गते विहादी गा.पा., रानीपानी
  - मिति २०८० आषाढ १० गते नृसिंह मन्दिर परिसरमा
  - मिति २०८० आषाढ २३ गते गण्डकी गोपाल गौशाला परिसरमा
- राष्ट्रिय महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको लागि आयुर्वेद सेवा सम्बन्धी अभिमुखिकरण:
  - मिति २०७९ मंसिर २० र २१ गते महाशिला गा.पा., लुँखु
  - मिति २०७९ पौष ७ र ८ गते जलजला गा.पा., मिलनचोक
  - मिति २०८० जेष्ठ १० र ११ गते मोदी गा.पा., पातिचौर
- संगठित रुपमा योग कार्यक्रम (कर्पोरेट योग)
  - मिति २०७९ फाल्गुन १५ गते फलेवास नगरपालिकाको सभाहलमा
  - मिति २०८० वैशाख ५ गते पर्वत जिल्लास्थित कार्यालय प्रमुख बैठकमा

- परम्परागत स्वास्थ्यकर्मिहरुको लागि स्थानीय स्तरमा उपलब्ध जडिबुटिहरुको पहिचान, संरक्षण, प्रयोग सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम (पुस्ताहस्तान्तरण)
  - मिति २०७९ फाल्गुन २१ गते फलेवास न.पा., थापाठानामा
  - मिति २०८० जेष्ठ ५ गते विहादी गा.पा., बराचौर
- विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम :
  - मिति २०७९ चैत्र २६ देखि २९ फलेवास न.पा.५, खानीगाँउ (भवानी विद्यापिठ)
  - मिति २०८० वैशाख ८ देखि १६ गतेसम्म कुश्मा न.पा., वेन्जु होटलमा
  - मिति २०८० आषाढ १३ देखि १६ गतेसम्म फलेवास न.पा., देविस्थान (मोडेल स्कुल)

सशर्त बजेट अन्तर्गत :

- धन्वन्तरी जयन्ती तथा आरोग्य दिवस : मिति २०७८।०७।०६ गते कार्यालय परिसरमा
- राष्ट्रिय योग दिवस माघ १, कुश्मा नगरपालिका, कुश्मामा प्रभातफेरी सहित
- विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम : मिति २०७९ चैत्र १८ देखि २० शंकरपोखरीमा
- निःशुल्क आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा शिविर : मिति २०८० जेष्ठ १३ गते पैयु गा.पा., हुवास स्वास्थ्य चौकीमा सेवाग्राही संख्या ४६७ जना ।
- विश्व योग दिवस आषाढ ६ गते कुश्मा
- आयुर्वेद स्वास्थ्यकर्मिहरुको लागि क्षमता अभिवृद्धि तालिम : मिति २०८० आषाढ २७ देखि २९
- आ.व.२०७९/८० मा सम्पादित आयुर्वेद सेवा कार्यक्रमहरुको वार्षिक समिक्षा : मिति २०८० आषाढ ३० गते
- स्तनपायी/सुत्केरी आमाहरुलाई दुग्धवर्धक औषधीहरु वितरण दैनिक ।
- स्वस्थ जीवन कार्यक्रम : प्रत्येक मंगलबार विहान ७ वजेबाट प्रयोगशाला सेवा सहित
- अन्तर्गतका कार्यालयहरुमा आवश्यक औषधी एवं सामग्रीहरु हुवानी ।

९. सूचना अधिकारी, गुनासो सुन्ने अधिकारी र कार्यालय प्रमुखको नाम र पद :

नाम, थर	पद	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.	कैफियत
श्री चन्द्र प्रसाद आचार्य	वैद्य निरिक्षक	सूचना अधिकारी	९८५७६७०७५६	
		गुनासो सुन्ने अधिकारी		
डा.रामकृष्ण भूजेल मगर	कविराज निरिक्षक	निमित्त कार्यालय प्रमुख	९८५७६७०७५५	

१०. ऐन, नियम, बिनियम वा निर्देशिकाको सूची :

- आयुर्वेद चिकित्सा परिषद् ऐन, २०४५
- आयुर्वेद स्वास्थ्य नीति, २०५२
- नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३
- नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५
- स्वास्थ्य संस्था स्थापना तथा स्तरोन्नति मापदण्ड सम्बन्धी निर्देशिका, २०७०
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- प्रदेश स्तरीय कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन (सशर्त अनुदान मार्फत हस्तान्तरित आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा कार्यक्रम), २०७९/०८०
- आ.व.२०७९/८० मा आयुर्वेद औषधालय/स्वास्थ्य केन्द्रहरुबाट सञ्चालन हुने स्वीकृत कार्यक्रमहरुको कार्य सञ्चालन मापदण्ड, २०७९
- प्रदेश खर्च मापदण्ड, २०७९ (गण्डकी प्रदेश)
- वार्षिक रूपमा प्राप्त हुने आयुर्वेद सेवा संचालन मार्गदर्शन

११. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण :

शिरषक	आ.व.२०७९/०८०को विनियोजित बजेट	२०८० आषाढ मसान्त सम्मको खर्च	प्रगती प्रतिशत	कैफियत
चालु विकास कार्यक्रम	३०,००,०००।-	२९,६८,७४०।-	९९.७५	
चालु उपभोग तलव	६८,६०,०००।-	५९,९०,४८०।-	९८.९६	
पुँजीगत	१७,००,०००।-	१६,९५,७४०।-	८७.३२	
संघ सशर्त	५२,८५,०००।-	५२,७९,४००।-	९९.८९	
जम्मा :	१,६८,४५,०००।-	१,५९,३४,३५०।-	९४.५९	

१२. सार्वजनिक निकायको वेवसाईट भए सो को विवरण : <https://dahcparbat.gov.np>

१३. सार्वजनिक निकायको परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सूचना उपलब्ध गराएको विवरण :
माग नभएको ।